

BOGANMELDELSE

GRØNLANDSKE FANGERE FORTÆLLER.
Nordiske Landes Bogforlag, Holsteinsborg 1971.
206 s. 143,75 kr.

Lige så svært det er at sætte spørgsmålstegn ved et folkeslags eksistensberettigelse, lige så svært er det at anmelde en bog, hvis indhold er blevet til ved 45 grønlanderes nøgterne beskrivelse af deres erhverv og hermed af deres tilværelse.

Det drejer sig om »Lærebog i Fangst for Nord- og Sydgrønland«, hvis duplikerede udgave nu har fået en grundig make-up og kan sælges som det enestestående etnografiske værk, det er. Måske burde de 45 forfattere have været fremhævet mere end tilfældet er i denne udgave, hvor de har fået en side til rådighed bagest i værket i form af det sidste register. En værdig placering måtte have været forrest. 174 sider af bogen er helt og holdent deres værk; og med denne udgivelse har vi vist, hvor højt vi værdsætter deres kultur.

Redaktøren og tilrettelæggeren, Keld Hansen, har omhyggelig udvalgt sine medarbejdere. Han har ladet museumsinspektør Jørgen Meldgaard skrive forordet, som på 5 sider formår at berette om hele bogens besværlige tilblivelse, dens betydning og værdi for den store læserskare, der hermed vil få mulighed for at påskønne et lille folks fortælleglæde, erhverv og livsform; og dette er gjort med stor forståelse for forfatterne og med respekt for den viden, de hermed formidler.

Ved valget af Jens Rosing til illustratør har redaktøren undgået at give værket den prætentøse form, som kunne være blevet resultatet, med den salgsbølge grønlandslitteratur normalt rider på. Den fristelse, der lå i stoffet, ved at sammensætte teksten med lækre fotografier og elegante tegninger har ikke meldt sig; og Jens Rosings næsten skitseagtige tegninger med tusch og kulkridt er så vidunderlig tilpasset. Man skulle tro, de 45 forfattere alle har stået bagved tegnebordet og nikket anerkendende.

Keld Hansen skriver beskedent til slut i sin indledning: »Det er først og fremmest deres værk, denne lange række af forfattere, der på en så instruktiv og samtidig fornøjelig måde har forstået at øse af deres store viden, jeg har set det som min opgave at give en værdig ramme«. Og her er ikke sagt for meget; det er blevet til en værdig ramme, og mere end det; det er blevet til et bevis på, at der udenfor de fastetablerede for-

lags redaktionskomiteer findes mennesker, som forstår at levere et stykke arbejde, der må afkræve al mulig respekt. Papirkvalitet, vignetter, typografi, beskæring og indbinding, alt dette gør bogen indbydende, og dog er det dette, som må være i orden, før end man kan tillade sig at udtale, at nu har man skabt en værdig ramme ... men det er lykkedes.

For at bogens beretninger kan fremtræde som andet end den etnografi, de også er, har redaktøren bagest indsat et par tabeller, som giver en oversigt over den indhandlede produktion og et sammendrag af Grønlands fangstlister fra 1-udgavernes udgivelsesår, 1922-23. Det ville sikkert have været rart, om læseren blandt de mange henvisninger, tekster til vignetter og illustrationer samt registre kunne finde en ganske elementær ordforklaring; men det er måske unødvendigt (?).

Desværre kan man ikke lade være med at bemærke det misforhold, der ligger i prisforskellen mellem originalens 2 kroners-udgave og så denne foreliggende udgave, som skal koste 143,75 kr. Det er for meget. Synd og skam er det, at det stykke grønlandske kulturhistorie, som denne bogs forfattere leverer, skal gøres til en »simpel« salgsvarer, der kan spekuleres i; og dette er bogens redaktør og medarbejdere ganske uforskyldte i. Men dette er ikke det eneste eksempel på det samleobjekt, grønlandslitteratur er blevet til blandt velfunderede liebhavere. Det er blot så sørgeligt, når man ved, hvor store økonomiske problemer »Det grønlandske Forlag« har, og hvor lille en del af den litteratur, der skrives om Grønland, egentlig kommer ud til en grønlandsk læserkreds. Ganske vist foreligger »Lærebog i Fangst« på grønlandsk, og hvis der overhovedet er nogen eksemplarer tilbage, må de være slidt op. Men når det gælder om at udbrede kendskabet til den grønlandske kultur til andre end grønlandsktalende, er der ingen grænser for, hvad der ofres af penge på disse »prestige-objekter«. »Grønlandske fangere fortæller« burde med støtte fra Statens Kunstfond udgives på originalsproget på »Det grønlandske Forlag« til en overkommelig pris for at vise disse 45 fangeres landsmænd, at vi anerkender deres eksistensberettigelse.

Tilbage er 45 fangere, som for 50 år siden skrev lidt ned om deres erhverv; de kendte intet til nationaløkonomi, kulturværdier eller ændringsproblematik. De levede bare. De skulle have vidst, hvor højt vi nu takserer dem.

H. C. Gulløv.